

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom, zastupajući male stvari, a nesloga sve pokvari“ Mar. Fed.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: V.I.A. TORRENTE br. 12. —

Nepodpisani se dopis ne tiskaju. Pristajana se pisma tiskaju po 5 nov. svaki redak. Ognisi od 8 redakah, stoje 80 nov. za svaki redak više 5 nov. ; i u slučaju opotovanja na pogodbe sa upravom. Novci se šljku poštom kao obično (nasogno postale) imo, pralimo i najbliži poštu valja točno označiti. Komu list ne dođe na vrijeme, neka to javi upravništvu u otvorenu pismu, za koje se na plaću postarimo, ako se izvana naplaćuje. Reklamacije. Dopisi se ne vrađaju ako se u listu ne tiskaju. — **NAŠA SLOGA** izlazi svakog četvrtka na otvorenu poštu. — Prodajna i odpravna staja 3 for. za pol. godinu. — Izvan carovine više poštarina. Na malo: 1 br. 5 nov. —

Opatijci nedajte se varati!

Talijanski list iz Poreča piše da u Vaškoj školi deca ne napreduju tako dobro kako bi morala, pak Vas uči, da pitajte talijansku školu. Vi sami dobro znate, da je u Opatiji škola razdvojena na dva dela. Jedni se uče na talijanskom jeziku, a drugi na hrvatskom. Oni, koji se uče na talijanskom jeziku, nisu pokazali skoro nikakvog napredka, a oni koji se uče u svojem materinskom govoru, oni su napredovali puno dobro. To će Vam potvrditi i sam učitelj, barom na četiri oči, jer ošito morabit nesmo reći istinu. Dakle oni talijanski list Vas ima za budakol školu je zato, da oči i materij pomore odgojiti decu.

Vi niste Talijani, vaš materinski govor je hrvatski, nekada se je italijanski jezik govorilo da je ilirski, ali to je svo jedno.

Svi moraju sa štali Kačića, a Kačić pava da je i Boča od Kotora »dika od Arvata« (Hrvata), i da se je Sultan-ov kleva, da će osvojiti hrvatsko carstvo, do Ljubljana grada bijologa«.

Dakle vidite da hrvatski govor je ista stvar kako i ilirski.

Nedajte se mutiti od onih, koji Vam govore, da po domaću već znate, a u školi treba se učiti drugi jezik. Oni Vas stepe i varaju. Jedni od njih su, izdajice svoje krvi i jezika, a drugi su trubasti, pak govore časa norazumiju. Pitajte jih zašto sa svojom decom odmah od kraja brblju talijanski? Svi učeni Hrvati po Istri znaju talijanski jezik i kad je potrebno, oni ga rabe. A oni su svi učili hrvatsko škole. Jer hrvatsko veće škole su mudro uredjone, da se u njih može naučiti i talijanski i nemški jezik.

Ali početak mora biti u materinskom jeziku. A ta naš materinski jezik je hrvatski. Ništa neškodi da je hrvatska knjiga malo drugačije pisana, nego mi govorimo, jer se ne može za svako selo pisati i stampati posebno knjige, nego svaki jezik ima svoju knjigu pisanu onako, kako se govori tamo, gde je najčišća matica onoga jezika.

Deto nemoro pravo napredovati u školi, ako mu učitelj negovori u jeziku narodnomu.

A kad se je deto naučilo hrvatski dobro čitati i pisati i svaku stvar razumiti, onda je pravo, da se uči što-godar i tudjoga jezika.

Tako Vi, koji ste pametniji, upišite svoju decu u Opatiji u hrvatsku školu. A tamo kada već prođu dvo godine, neka se deto počme učiti po nekoliko urab na tjeđan, ako četa talijanski, za one koji misle na more. Ako četa nemški za one koji misle ostati doma, jer tudjinci, koji dolaze

k vam govora većim delom nemški, pak treba s njimi se razumiti.

Sva druga naklapanja, koja Vam šine domaći izdajnici i tudji mutikaši, nisu ništa drugo, nego varanja i sloparija.

Jer ako mi nismo Talijani, kakov obraz imamo slati decu u školu, gde se mora i boga moliti talijanski. To je ludo i za smeh svakom tuđinju. Dakle! Početak, barom prvo dvo godine škole valja da se dato uči samo u materinskom jeziku, a trodu, četvrtu i petu godinu, neko se priuđi i štogod tudjoga. Tako se zdravo napreduje, jer je temelj dobar.

Sve drugo je sloparija i prevara, zato Vas opominjemo: Opatijci nedajte se varati.

Plemenita svrha — i poštena sredstva!

Da su naši protivnici previše brbljivi i prouzotni — to dokazuje gore ročena lozinka, koja u modonih ridoših naših protivnikah, nije ino no pusta fraza, bez smisla.

Ako bi se ipak tko našao, koji nobi povjorvao našim ridošim, to čamo ga osvjedočiti po mogućnosti istim izpravami naših protivnikah. Naši naivni »franina i Jurjana« nisa bez razloga okretili glasilu porođku »babom«-blototušom, jer kad se trizao stano promatrati sve esklamacije toga glasila, tad se lahko čovjek osvjedoči u plitčini istine i podloga na koj se osnivaju.

Najplodnija godina po političko društvo istarsko, o kojem namernavo govoriti bijaše prva godina Zivota 1885, jer se te godine moglo visoko predsjedništvo u svom zanosu podičiti pred svojimi članovi levoriknimi uborenimi na trnastomu polju političkomu, moglo je apoditički, proizveći sud svojih članovah hvastavo uzkliknuti: »svo smo spasili, što se spasiti dalo«.

Ako tko nevjoruje neka pročita: *Resocento morale sull' attività della Presidenza durante il primo anno sociale preletto al Congresso generale del 27. Aprile 1885 della Società Politica Istriana* tiskanu u Pulju godine 1885. tiskom L. Bontempa.

Vrađamo se dosta kasno na tu stvar, ali oprostite ča nam štitalji, jer ča znaćelo znati, da smo smatrali koristnije pisati o drugih stvarih, pa da budemo iskreni, čekali smo da predsjedništvo dade i ovo godine rađi a o svom poslovanju i da poručimo paralelku med jednom i drugom godinom.

Nada nas je prevarila, novi predsjednik društva, koji valja malo haje

za taj politički moral — na papiru — toli visoko cijenjan od bivšoga predsjednika, mimoišao je ovo godine to triće, oienedi da je koristnije po stranku baciti sa dušom i tiolom na agitatorno polje, polaziti od sela do sela, mamiti ako treba i silovati to »dobro« seljake, da glasuju kako visoko predsjedništvo nalože, uljuzti u izbornu dvoranu u Buzot i tu pripovjedati, nalagati, i raditi . . .

I mi smo Mjimo podpuna aparazumni i mi odobravamo njegovu taktiku. To akademičko razlaganje malo koristi, a kad je već u modi tad ga treba pripovjedati, gdje čuju oni, koji ča to svakako odobravati. Zato viliđi da se u Pazinu nemože uspješno djelovati tad treba diđ štora i pripovjedati svoje svote pravice onim, koji je mogu i moraju razumjeti, kao n. p. rovinjskim ribarom ili porođkim piljarinom.

Igrati veliku ulogu, ma i ako se za nju nije doraslo, pokazati da se živi, i neizkazati golotinju svoje prostoti, načelo svakako no toliko loše, orpljeno je iz najbliže naše poviesti — isto tako radio je mlatački lav na umoru — obsienjivati svo dok se može — kad no — podloži.

Mi nosmatramo toli naivnima naše neprijatelj, oni, kao i svaki čovjek pa i Talijan u duži je znao, da taj *resocento-morale* nije no prazna slama, slavošpov samih sobi i ostaloj braći — koja u malenom broju jedva 364 nije ni pisnula proti ravnateljstvu intelligenojice, kulture, no sliopo je progutala tu zoboninu kad nebijaše pšeničnice.

Mi ipak pripadnici drugo pšamine, koji smo vikli i obilici svoga raditi na podlozi zakona, oslanjajući se jedino na svoju snagu, mi koji nismo privikli takvim slavošpjevom čudno nas se je kosnula ta hvasta bez smisla — čim pročitasmo taj rezervirani podnesak predsjedništva uzkliknismo u sebi: *ciarlataneria e null' altro che ciarlataneria*.

To je ipak najasniji koment štututu političkoga društva, stoga čamo taj koment glosirati bez strasti, sumo da pokazamo našim štitaljem u čem sastoje lojalna, poštena i iskrena sredstva, kojima se služe naši protivnici, i kako je predsjedništvo znalo držati visoko dostojanstvo, čast i poštenje političkoga društva.

Nije ništa nova, stare su to dipla, koje svedjer isto sviraju; upravo stoga što se ti zvuci opetuju su novi i zanimivi — jer toliko cijenjeni od naših protivnikah.

Smiešno je predbaciti drugomu ono što se u samom sebi hrdjava nadje.

Već u drugoj sidiči je visoko predsjedništvo našlo za shodno baciti

ocnu osvadu na Hrvate — i kopirajući »Babu«, kaznajući opravdati razlog svome proglašenju: da su obdo vosolje ciele Istre (šitaj 370 Istranah i Talijanah-stranacah), koje je pozdravilo inštituciju političkoga društva pokvarili Hrvati svojimi neizmjernimi, zlobnimi insinucijami, krivimi tužbami, osvadami, tako varavo na svijet iznešonimi, samo da se diskreditira samo društvo pred pukom, med kojim mi sijamo kukolj nesloge — stoga da se razbistri stvar, da se dobromu pulku pokaže pošten amior društva treba oxklamacije, kurtolenproglas.

Ruku na prsa — pa kažite nam to osvado, to kriva tužba.

Mi samo da noizuzovamo koju neugodnost ostaviti čamo za danas nabrajati svo osvado nanečano Hrvatom u Istri. Od skrajnoga rta pokrajine od Lošinja pa do nas najbližnjoga mjesta, neča se naći izvan jakc obćine, koja nije izkusila bič strasti naših protivnika. Govore o osvadah o inkriminacijah i to ljudi, koji dobro znaju, da svo te pričalice neča moći dokazati — ali dostatno je proviriti u rovinjski karni arhiv — i samo progledati osvade nanečano krčkim popovom, Volariću u Mikiši.

Taj koles pako, kako si sam predstavja svojo bido, pokazuje se smiešnim. Šta može škoditi takvomu junaku piskaranje protivnikah — kad ga ciele provincija do noba uzdiže.

Dobro se sjećamo, što smo mi s naša strana pisali o društvu političkomu, znamo što su i naši prijatelji o njem sudili, pa ipak možemo utvrditi da mi u »barbarskom čuvstvu« nismo se pozivali do stopona naših neprijateljah.

Jedino samo molimo naše neprijatelje, da gledaju kako su oni sudili o »Eđinosti« u tvrđaru i kako mi o njima.

I Talijan ča se osvjedočiti da su pretožni nosioći kulture vrstniji i iskreniji od istoga »paklenoga« u osvadi i inkriminaciji.

Ali nebijaše svrha to sjeć, da se izrazi ono što se čita, no da se paje na »strance« Hrvata, i da se pokaže da je predsjedništvo tomu vrstno, košto se čita od proglaša na seljake.

Jeli uspjelo predsjedništvo u tomu, naznamo; obsienilo je prostotu — i dosta.

»Beatus monoculus in terra coecorum«.

(Dalje sledi).

DOPISI.

Iz optaljske obćine, početkom oktobra t. g. — Kod nas je već 6. septembra t. g. izteklo vrijeme staromu obćinskomu zastupstvu, nu o novih izborih nima jošte

nikakva glasa; neznamo kada će se izložiti nove listine ni kad će se izabrati novo zastupstvo. Po svojoj prilici, da će se i ovo zatezati sa novim izbori, jer nekolicina neda se ostaviti običnima kuću; rada. bi i nadalje sjedili u zastupstvu. Zalostno je, da je ovom občinom, koja broji 6-7 tisućah dušah većinom Hrvatah, ostim nekolicine pridobolih iz Karanje stanujućih u gradu, upravljaju do sada saronjačka škola. Hvala Bogu naši ljudi akoprem nisu pobadjali škole ni u Milanu, ni u Firencab, nego samo u domaćoj školi u Oprtiju, u kojoj se je podučavalo hrvatski materinski jezik dočim danas nelma tomu ni traga, vidili su, kako ih blaže šaronjaki i da ako budu sledili njihove savjete, kamo će dospjeti i što će se snijma dogoditi. Strajno je dakle vrijeme, da se oslodimo od šaronjakah. da otresemo sa sebe talijanski jaram i da odalečimo od svojih kućah, krajnje dotepuše ili druge izdajice napreda i svele vjere. Do sada aliopili su nas na svaki način ohećivajuć nam svaku aredu; dopače prigodom zadnjih izborah ohećivali nam «caraku žum» i to je bio uzrok, da su mnogi naši kmetovi za nje glasovali. S vromenom amo se ipak oavjedodili, koliko su se protivili za nas zauzeli, stavljajuć nam svakokratne namete ili adolone. Nije dent, da su izpranili običnaku blagotnju i talike namete potrošili u nam nepopravito avrhe, nego trebali jim je još škopul. Sjedamo se još avl, kako je godine 1870-80. ltu zavladao celom Istrom glad nevolju, a da se toj nevoji prikošl u pomoć, to da ljudi ne nastradaju od gladi bilo je odlučeno u carevinskom vieću 50000 fr., da se kupi žita i ostala, pak da se podile među stradajuće, koji će tu avotu u svojoj vrijeme povrtiti a dole će jamčiti pokrajina i dočično obdina. Tako se je i dogodilo. Izpltili smo sav dug i to stano, jer plaćili smo već po drugi put jednu tu isti dug. Najprije izgarjao od nas naše obdina zastupstvo dug, a našim neznamo kuko ni zašto stavlili nam namet ili adolone od 15 po sto na ono isto žito, koje amo prije platili, žito, koje smo, uzeli god. 1870-80. Pitamo sada u koje avrhu ja potrošila obdina ons novce, koje amo prije platili? Mi se trudimo i mudimo po vruditi i žiti, da prohranimo sebe i svoje, a vi nam naše novce, koje smo dočikali služvi zauzeli tako ranostrano i trošite, da ne možna ni kamo ni zašto. Ma aveti našu gladoću provrtiti i zauzopiti avrhu nas kmetove, ali ipak u avnaku obrtu politone. Zato ato i ustrojili nekakvo društvo «Pro Patria» i nastojali ato, da i nas prodoljate, ali vam nije to poblo za rukom; vidili smo, da nije posao žit. Svrha vaša je potaljaniti nas i našu djecu, boriti se proti slavenskomu elementu da zadnje kaplje krvi; nu uzalud vaš trud i napor; uzalud vaša ohećivanja Topolovom i Grudjanom, da četo jim žititi doči 2 udjelje, koji će talijanski djecu podučavati i koje četo vi plinčate ili vaša društvo «Pro Patria». Nu žititi bi znati odakle četo uzeti novce? Veće ludorija nemožamo si pomisliti, ako se uzme u obzir, da se je od svih članovah skupitio najviše do 25 fr. Vidili ste velko veselje, izvjesili ste nekakvo zastava raznih bojah; žiti ste i do tako zvanog križišća ili krožera da tamo pozdravite svoju braću u Motovnu. All reči bi, da to veselje nije bilo niti svim članovom po volji, jer smo žili kadkada i žviđanje i urlikanje poput gladnih vukovah. Čulo se svega i svašta kao: «Eviva Istria, eviva presidente, eviva nostro parrocco, i... eviva Ivich. Nismo znali koji je taj naš plovani i kako se zove. Kasnije, doznali smo, da je to gosp. Ivich, komu smo se začudili, kad smo začuvali, da je i on prisustvovalo veselilo. — Mi mu na tom žesitamo. Gospodo šaronjaci! sjedate li se 18. avg. kako ste taj dan proslavili? Taj dan nije se čulo, niti glase ni raketah niti mužarab; nije se vijala niti jedna zastava ni na običnoj kući ni na privatnoj. Znanje, dobro da smo si mi kmetovi, koji smo došli, da se pomolimo za našeg premilostivog cara, da ga Bog poživi nu mnogo godinah, zapamtiti dobro sve to. Kada se radi o ohećanoj zemlji tad nesali veselja, ali parite se, da nebudete prijaljeni uzeti žila i kopita pa sa trbuha za kruhom. Čudim se našemu načelniku, da što takva dozvoljava. Akoprem ne stanujemo

u gradu ipak dujemo i vidimo mnoge nespodobne stvari, pak nam je dočadilo već vaša vladanje i postupanje osobito sa našim vriedniju i poštenim kapelonom; koji u svemu točno vrši svoje dužnosti i trsi se za dobro duševno i tjelesno puka. Pišete proti njemu i proti presvet. blakupi, ali znajte dobro, ako nam presv. biskup i makne iz Oprtija vriednoga kapelana tada čemo pitati da makne i gosp. župe-upravitelju, jer nebi bilo pravedno, da nas kažne, dočim ste vi krivi avemu.

Mi nismo hvala Bogu više čorali te vidimo dobro, i imademo zdravu pamet, a onaj koji ne vidi dobro i komu su se moždijani u glavi pomutili, nek uzme svoje lonce i padele, pak nek ide makar preko mora. Nečemo više pijavioch, koje nam su samo izsižu krv, nego i meso ogledju do kostiuh — takovih pijavioch, izdajioch i bezbožnikuh nam ne treba, koji bi i Bogu provarili da samo mogu.

Pozor dakle braćo budimo svi složni, udajimo se u Boga, izbori su blizu, stajimo na nego pak, birajmo svoja ljude, koji će nas i naše vriedne avođunike znati braniti od šaronjakah i plandinih dotepuh, neprijateljnah naroda i sv. vjere. Poželj su već ohećivali po vanjšdini nekoli kruguljic, kojih je inače tamo težko vidjeti, da nam odnesu kakovu kokoš; areda da sino dobi lovci i da imademo dobro ako pak se nadamo, da čemo budl kako obraniti svoje kokoše i plide.

Pogled po svijetu.

U Trstu, 6. oktobra 1886.

Njegovo Velič. car pohodio je dne 2. tokt. mjeseca srbskoga kralju, Milana, koji se bijaše povratio iz Gleichenborga.

U carevinskom vieću razpravljaju se zakoni o dražbi nepokretna i mornarski zakon.

U pododboru za carinikovu avozu je prof. Chlumocky predložio uličnu slobodno luku tržansku.

O parlamentarnom položaju u Omljuntaniji pišu «Narodni Listy», da su unijod razlaganja, koja su zadnjih dana dali ministri Taafla, Dunajovskly, i Baquohom prošolnikom klubova donio u pitanju negodo vooim razbistrilo. S toga frakcoja desnicu da je jača nego ikada i dogovori s vladom, da su uzodili povoljnijim posljedkom. Vlada da sada znado za zahtjovo desnicu, i mora priznati, da se od strane desnicu nonavljaju na litnost negodo i no dira u postulata Ugarske. Desnicu, izuzov zakon o oporezovanju sladora, da ne traži znatnih promjena utanačeni: canova, i prihvaća stanovišće Tisze, po kojem su trgovnički i carinski savez može votirati prije carinskoga tarifu. Vlada je doduše izjavila, da ostajo kod upromienjena sandžaja osnova, nu sva je priuka, da će Ugarska privoliti uz proinaku zakonske osnove o porazu na slador prema željam Českih producentah. To leži i u interesu ugarskih financoijah. Neka carevinsko vieće proinači upitnu osnovu u rečenom pravcu, jer nije vjerojatno, da će se Ugarska toj proinaci oprieti. Desnica sama ima voćinu za tu proinaku, ter joj natreba glasova lijevica, akoprem će više lijevica iz Česko i Moravsko glasovati za proinaku.

Čini se, da su se u Budimpešti posljo odgovora ministra-predsjednika g. Tisze u pitanju bugarskom ponešto umirili. Bar pojedini magjarski listovi nepišu više tako strastveno i neistitu tako naprasito, da se Austro-Ugarska radi sadašnje bugarske vlade zaratati Rusijom. No triezniji ljudi maraju i uvjjetiti, da je neobuzdanost i nepotrebno rogoborstvo moglo samo ugarskim interesom naškoditi.

U Sofiji primili su izjavu g.

Tisze s velikom radošću, naročito ono mjesto, gdje se govori o neodvisnosti balkanskih narodah i gdje se iziče, da Austro-Ugarska nemože dopustiti protokolator ili vojničku okupaciju Bugarske od koje strane vlasti. Bugari vide u toj izjavi znak, da u svojih težajah za neodvisnošću nisu od svih vlastih ostavljeni. Dne 1. o. viedalo je bugarsko ministarsko vieće o Tiszinu govoru, a u konferenciji, koja se je posljo podno družala, zaključeno je, da se ima na rusku notu odgovoriti tako, da je Bugarska pripravna uvajžiti i izvesti ruske savjete na koliko nodiraju u zakon i ustav.

Vanjski listovi priznaju malo ne svi važnost očitovanja ugarskoga ministra-predsjednika Tisze te nalaze u njih izraz pomirljivo politiko Austro-Ugarske i dokaz, da saveznički odnošaji našo monarhije s ostalimi vlastini postoje nepromienjeni. Barinski listovi izjavljaju podpuno zadovoljstvo s izjavami ugarskoga ministra-predsjednika. «Kreuzzeitg.» kaže među inim, da je to u posljednje vrijeme najvažnija manifestacija što se tiče bugarskoga pitanja. Po njoj se može suditi, kakovo se politiko drži Austro-Ugarska, kakov je sadanji položaj i kakovi su izgledi. Od osobito je važnosti, što se je s nadležno. strane očitovalo, da nisu nastalo nikakovo promjeno u saveznh odnošnjih medju Austro-Ugarskom i Njemačkom. Budući da obstoji isti temelj nemože se dvojiti, da će Austro-Ugarska i Njemačka s obzirom na međusobno uvjeto svojega obstanka braniti taj položaj, u da se naporomoti mir. Ovo je očitovanje tim važnije što je jamčno doprinio, da se razprši sumnja i bojazan, koja se je bila u nekotjih krugovih pojavila. Savez ovih dviju vlastih iziskuje, da si budu i narodi sviestni nepovriodivosti i stalnosti toga saveza. Ako je obstanak njemačko-austrijskoga saveza ona promian, kako ju je K. Tisza naznačio, onda je njegovo očitovanje važnije, jer se može iz njoga zaključiti, da je njegova slika austro-ugarske politiko ujedno slika zajedničkih težnah Austro-Ugarke i Njemačke.

U Bugarskoj stvari nisu se umirilo no idu svo na goro.

U meetingu u Sofiji, gdje prisustvovalo da 4000 ljudi i gdje danjše isti general Kaulbars htjedo govoriti, sviestni je protestirala proti avnaku vanjekomu uplivu u knježevini, tražila da čim prije budu razpisani izbori za sobranje — i podpuno sporazumno se izrazila bila o sandanjoj vladi u Bugarskoj.

General Kaulbars putuje Bugarskom, ali ne baš dobrom srećom, jer avuda čuje ono što bijaše čuo u Sofiji.

Bijaše i neroda u Sofiji. Čankovi prijatelji izviždani morali su otići, da ih sviestina ne obruži većma.

Španjolska kraljica-regentkinja pomilovala je sve na smrt odsudjeno urotnike.

Ue trnja nadjah ovičn tui i meda... Pa nek si drugi ljepša kraje traži, Taj kut će zemlje bit mi avedj najdraži! A. K.

Franina i Jurina.

Fr. Kanafanarokau slijedu, da uleu vjero ovaj put mogli pomoć ni pazinski u vodnjaku K...
 Jur. Ču mu se je te travljalo?
 Fr. Vero, da mu nisu onakli ljudi na Rovinje pustili grozje potgut.
 Jur. Tim bolje harem će mu dobro uzorit.
 Fr. Istina je, ma da ni to malo aramotpo za onakoga gospodina?
 Jur. Baš ču tar gospoda nemare za sramotu.

Fr. Ma sam ti se nasmel va Golgoriče?
 Jur. Kemu, da morda onomu, ki ana vje da se je sbilo va Istro i da nam je dobro Italija ovdo udelala.
 Fr. Kato da ti je sam vranilo povede! Kšć Bior Carlo.
 Jur. Povej malo.
 Fr. Hodli nam avojim putem, kvd na jedan put dujem da neki šćapom tuče, rogobori — pridem malo bliže, pak sam ti još viedel, da i rogi kaže Bior Julio nekomu ter nekomu.
 Jur. Je to valjda on, ki je u Italije do-vandral.
 Fr. Ter ja mislim da njedor drugde se ni mogali navedit te kulture ter va blaženoj zemlji.
 Jur. A zaš je to bilo?
 Fr. A zaš pitaj ti mene a ja tebe, ja mislim zavol plovana al popa — jer sam žul, da neki govori sa cosa ne vol i vosti pretia.
 Jur. Dragi ti ka luna je bila.
 Fr. Zlobota po nekoga — samo da ne-buda ave huja.

Razlicite viesti.

Carov imendan dne 4. t. m. proslavljen je i ove godine u Trstu dočelnim običajim načinom.

U orkvi sv. Justu obdržavala se svečana sv. misla, kojoj prisustvovalo zastupnici svih ovdješnjih gradskih i državnih oblasti, kao što i konzul stranih državah. — Isto tako bila je čitana u vojkuškoj kasarni svečana sv. misla, kojoj prisustvovalo vojničtvo sa svojimi zapovjednicim. I brodovi u luci bijahu sjajno zastavani nakloni.

† **Pop Jerko Franki.** Župe upravitelj na Poljicah na otoku Krku; rodom iz Omišlja još u čilih godnah tek mu bijaše 38 godinah umrio 30 prošloga augusta.

Upoznasmo pokojnika, bijaše sdušan čovjek, muž znadajan vrtan svedenk, dobar Hrvat. Omišljani, koji htjedose u svojoj zemlji da počiva to njihovo mezmice sprovedose ga mnogobrojni do groblja.

I opet sduhna nam ugrabi vriedna borca za svetoisti Istrie!

Jerko laha ti bila zemljio!

Diocenzanske viesti. Gosp. Petar Zobar, kapelan kod B. D. na Krasu imenovan je duh. pmoćnikom kod sv. An-tonovega u Trstu, a na njegovo do sandanje mjesto ide g. Anton Aržib. Gosp. Josip Steržinar, novomianik.

Dne 14. septembra položio je gospod. Ivan Ivich župe upravitelj u Oprtiju župnički izpit. — Umrtvljeni su gg. Jaka

Istri.

Ašće zabudu tebi Istrija, Zablava budl danielca mon. Po pa. 190.

XIII.

Taj gdjeono južno ovate miris — ovičdo, Vjilke rastu i grozdovi ruje, Guje ptice poju; null kukul zuje I o hrid loml more so pjenčee...

Pod nebom kud se sjuče sunca šede, Kud gromi kadše ore se i bruje, Vjetroti rida i biesne oluje Kud kruta sudba ovamo ih kreće.

U toma kraju, u tom mekom krilu, Prezretam prvom sviet ovaj uglednah, Tvoj prvom svojoj čarui spoznah Vilu.

Vrlo štjepe upravitelj u Cerovlju i Ivan Obalo župnik u Novakih.

Do 30. oktobra otvoreno je natječaj za župu u Sopih.

Dne 20. augusta preminuo je u Ljubljani gosp. Ivan Ržakar svećenik u miru. Vještani mu pokoj!

Do 31. oktobra t. g. otvoreno je natječaj na crkveni benefični zavrt u Barševu. Molbe valja poslati na biskupski ordinarijat u Trstu. Nadalje izpražen je benefični Puževdrag u voloskoj župi, za kojeg treba molbe utožiti do konca t. m.

Radi vladajuće pošasti ne trebaju ove godine svećenici, koji su upisani među vojničke kapelane, drugog reda, posebnog oprost, da se jih oslobodi od godišnje prijave (raporta).

Mjesto duhovnog ravnatelja (spirituala) za centralno sjemenišće raspisano je do 10. t. m. u Gorici. S ovim mjestom skopčano je osim stana i hrane i 500 for. godišnje plaće.

Umrovljenje. P. Lindermann predsjednik pokrajinskog sudišta u Rovinju bija na njegovu molbu umrovljen i promaknut dvorakom savjetnikom.

Glavna skupština Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri održavana se dne 4. t. m. u Kastvu uz mnogobrojno sudjelovanje članova. Obilježilo ovaj skupštinski izvještaj ćemo u budućem broju.

Najnovije djelo našeg Rendića. Austro-Ugarski Lloyd slavio je ovih dana pedesetogodišnjost svog obitanka. Da svečanost čim slavnija izpade, odlučio je leto društvo postaviti na dana svečanosti u atrijumu svoje nove vodolovne palače dva spomenika, dva alegorična kipa, od kojih bi jedan imao predstavljati »Rud« a drugi »Ume«. Rud imao je izraditi trččanin Peotkar a »Ume« naš Ivan Rendić.

27. prošloga mjeseca, dan svečanosti pedesetogodišnjice, bila su, po narudbi, izložena, (a) za sud još samo u kredit, oba kipa.

«Rud» ovdješnje novine neolziralo se baš najpovoljnije a o Rendićovu »Ume« ovo što piše »Matilino«, Hrvatim i Slovenom u obće jedan od najpoznatijih trččaninških listova. »Ume« izradjen po g. Rendiću predstavljaju zamišljenu ženu, koja svo darove avoga uma u jednoj ličji nerođujućoj. Izvanjski ona čisto jest sve što se njezinijega i klišički plemontijoga izmišlati može. Umjetnik uho je u ono dražastno lice avu otvora duhu; oni potosi andjelski i štali, čini se da su idealnim uzdužnj izklesani.

Svi, koji su videli ono djelo, tvrde i priznanju jednoglasno, da je Rendić umjetnik prvog ranga, da u njegovim moždanih (za svetoga ognja) (su anđeli).

Istarsko štipendije. Raspisano su četiri štipendije svaka po fr. 84 za istarsko mlado (izuzev. otok), koji polaze gimnaziju i kano se poveriti svođolovnom zvanju. Molbenice valja poslati putem školske oblasti na o. kr. namjestništvo u Trstu do 15. oktobra t. g.

Kolera. U Istri je dobarhno popustila i red bi da se sili; iz Rieke se je posvama izsolilo, ali ne tako iz Trsta. Od četvrtka do petka obolilo su 2 osobe, od petka do subote 4, od subote do nedjelje 11, od nedjelje do ponedjeljka 13, od ponedjeljka do utorka 18; u sriedu 12 slučajeva.

U Dalmanji je podpuo poputlila. »Život« — prekršaj. K vjesti iz Porečine priloženoj u predpostjednjem broju dobivamo sljedeće razjašnjenje, koje štje tiskamo. Prije nekoliko mjesecah bio je o. kr. župnik župnik gosp. Linz sa još dvojicom u nekoj porečkoj kavani. Neznano što pijuć, ta trojica kugulni su časom i rekli su župniku: To je čuo gradski stražar i prijavio je taj zločin gradskomu glavarstvu, komu je na čelu gosp. Zbižal.

G. glavar prijavio je taj isti zločin višoj oblasti, nalme kot. o. kr. glavarstvu, dodav protu Linzu još neke stvarice iz dobe posljednjih obdinskih izbora, optaao ga kao strančara i zahijevajuć, da se iz Poreča makne. Tu se valja sjetiti, da su kod posljednjih obdinskih izbora bile dvie stranke. jedna talijanska, na čelu njoj rečeni Zbižal i osoblje slavne junte, drugo hrvatska, kojoj se je pridružilo i nes-

gradjanah talijanskih. Linz pripadao je posljednjoj. Sluđoj je bilo; da je morao kazniti brzo pošle izbora gospodina župnika iz Zbandaja radi nekake kozje. I pošto je taj župnik glasovao za stranku Zbižalovu, uzelo se tu kazni kao osvetu gosp. župniku sa strane gosp. Linza. To i tako da se je prikupalo izveštaju o »živlu«, protu Linzu. Kotarsko glavarstvo da nije moglo, nije ušlo obd. glavarstva, da se Linz radi toga iz Poreča makne, i odgovorilo je u tom smislu obdinskomu glavarstvu. Protu odluci kot. glavarstva učinilo je obdinsko utok, na visoko o. kr. namjestništvo. Kaži nam, da je visoko o. kr. namjestništvo odbilo utok obdinskoga glavarstva. On se ipak seli u Tiroi, kačšto je hotjelo obdinsko glavarstvo u Poreču, gdje je on rođjen. Tamo mu nedođi doći na misao vikati »živlu«, nit smetati poređkim različitim »evivla«. Porečko glavarstvo htjelo bi, da državni plaćol u Istri imenito u Poreču, nit na prostu »živlu« na reku, da se može vikati samo »evivla, evivla...« da se nitim neamie smetati porečko-pazinskog gospodi u njihovom blaženom djelovanju. Inče da došle sin das žene land tirola. Hoće se, kako je vredna jedna osoba pred nekoliko dana opazila, da budu u Poreču sami štiti Talijani. — Budi konačno opetovano, što ste već zadnji put spomenuli, da je gosp. svjetlan župnik, koji je i za dobro kmetih-hrvatah radio, koji u svojom poslovanju nije poznavao razlike narodnosti, koga su s toga našel oboliti i ljubiti. Nek se tješi svjetlan, da je vrlio svoju dužnost. Bila mu u Tiroi prijašnja sreća, nego li bijaše u njegovoj zemlji, u njegovom zavidaju, u Poreču!

Pogreb framasona u Poreču. Nismo imali sreće čitati u novihah talijanskih, ni doznati smo ovu ljepu crticu. Prije nekoliko dana umro je tako neki sluđatelj jeđništva, po imenu Privolggi. Na šarmnoj postelji, otk je još bio zdrav pri pameti, došla su k njemu tri svećenika, jedan za drugim, da ga njegov, nobi li primio svetotajstva umrovljudih. On odbije sve tri, nedo da župio svetotajstvu. Umro je bez njih. Oglasi oamrti imali su narisan nekakav framasonski znak mjesto znaka prev. križa, kako se to uvijek vidja. Posvo je naravski uz onu protivbđnu svetotajstvo, pak uz ognja bez križa, da je prosvj. blakup za-branio pogreb po krđčansko-katoličkom obrodu, da nije umjao nijedan svećenik kao takav id, kod apvodna sa njom, da se nije moglo trupla u katol. orkvu zavesti, da bude u njoj blaženovljeno. Toj zabrani, posvo naravsko, silidila je medju gradjanatvom bruka, nezadovoljstvo, prigovaranje. A da se nekako odsitnost svećenikah odštel pobrluilo se je gradjanatvo. Sprovelo je truplo pokojnika u neobično velikom broju. Na čast njim bilo, a na pouku budemo narodu.

Upravno vijeće u Pazinu i porečki jahtari. Čitali smo što »Istria« piše o drugoj sjednici pazinskog upraviteljskog vijeća.

Mi pojmlimo ljutu bol pazinsko-porečkih plakarah. Do pred malo vremena blo je Pazina, sjelo političkog talijanskog društva, via gentile città italiana, la colla Pisino sempre italiana, a nu jedan put imaju Hrvati u upraviteljskom vijeću odlučnu većinu. To je dakako grozan udarno za neopravdanu i krivu tvrdnju, da je Pazina talijanski grad. Gospoda su tudjinci, koji naših odošnjah nepoznanju, svojim plakarivanjem obešnjivalo, a sada im je puđanstvo samo, do grla alto njihovog samovoljnog paševanja, krinku e leca skinulo. Ovi s ljutine sada štje ih je sviet u pravoj sliet upoznao, mahnitaju i kao slepi oko sebe udaraju, neopazajuć, hoim, da svi ti udarci na nje padaju i da će ih uništiti.

Osvrtati se na ono što strahću zaslepljeni u sviet turaju, i opravdavati njihove nelastitne vjesti, bio bi suvljan i uzaludan trud. Opazit ćemo samo, da su gospoda protivnici duboko spali, kad se ne žanjaju služiti se u borbi neodpuštenim međ postštenim ljudm oruđjem, to jest nelastitno, da ne rečemo iskvu.

Nije ba latina, što oni va sva usta u sviet trube, da se u Uđičevom predlogu

nije raspravljalo (»babin« dopisnik sam sebe bje kad voli: stuttavia venne osservato non esservi motivo italo) i redovito glasovao. Jest, zakonito bi primljen predlog po većini, i nakon toga dogodilo se ono, što je već rečeno.

»Istria« potvara većinu, da je opet htjela »spresare« li danaro del comune. Da, podležiti je htjela milostinju bolatnomu učitelju glasu, kojega su »babin« dopisnici dosada u zvieske kovali, a sada, kad bi si rada bolju službu pribavio, naravno ga na ojedilu puđanju. Dalje, da je većina htjela raspružeruo ištitudinalitadines. Da, većina odlučila je, da se za buduću nemu više raspisat mjesto učitelja glasu.

Znajte dakle, da su u prorađunu pazinske poresne obdine za godnu 1887. ustanovljeni dohodci a nešto preko 8 hiljada for. a troškovi preko 11 hiljada for. Majjika (dadaita) ima dnda 5000 for. kako gospoda kod manjka od 5000 for. mogu zahijevati, da se uzdrži »banda« oštadina, koja bez ikakve koristi stoji obdini godimale preko 800 for? To da pojmit; nekolelna gospoda, a ostalim Pazincima nedo nikako da to ide u glavu.

Stranci mitikaži. Pišu iz Kanfanara. Još kad se istarsku željeznicu gradila doprine k namu ptiou solica iz blagog talijanskog podneblja i udomi se i pripitoml kod neko ženske glavo, koja na nezredu bijaše mati četvero djece. Videti ta ptiou, da se boljo živi ovdje nad nami nego u Italiji nadje za shodno ostati radje nad nami nego da se vruti u Italiju. Ta ptiou nije vam drugi no Gerolamo Tiochioni dobro poznat prijatelj talijanske svoje. »D. Julija u obitavlje « al buon Istriano » ređeni mitikaži stano lgrati va buće, i mudjom bez valjana razloga udari Miju Tošića, srubi ga na zemlju i stane gaziti po njemu bez milosti. Tožkom mukom uzdigne se taj improvereni Tošić podje u bliznju žum, gdje ostano do drugog dne dok ga brat nonajdu i nedovode kuđ. Rujnjeni Tošić neprogovori ni riedi. Brat podje na obdini da tuđ krivoa ali gosp. tujnik nadje za shodno nepisati tužbu, jer nobijaše u uradu čefa pološto. Brat Tošić podje na žandarmeriju, koja dakako uradi stvari kako po zakonu.

Da vidite okapanja šarenjakah i prijateljah. Gosp. nadotnik nadje dapuže za shodno pozvati brata i ženu mu k sobi i kušati nobili li kuko nagovorilo, da no pozovu mudbona komisije, koja po njegovom sudu bi mnogo koštaja Tošića. Trađilo se od gospoda, da se zamrei stvar, da svalodi nekakju sve što su zaul i mogli znati.

Okrušno sudište ili bolje porotnici: oauđio mitikaža Tiochionija na 3 mjeseca zatvora.

Najbolje bjhahu informacjo od strane obdine o mitikažu. Pitamo sada mi, za taj kalabreški čin, radi kojog moradjaše podlež postitni i radni Istranin-Hrvat i kojog nelma više, tko mora odgovarati? Tko je strauac? koji sije nezlogu? koji napada na život?

Lutrijski brojevi

	dne 2. oktora
Bođ	10 10 28 23 21
Gro	23 54 30 03 50
Tomoswar	30 64 78 56 53
	dne 8. oktobra
Brno	70 51 17 77 61
Iansbruek	18 30 51 31 69

Trččanska burza dne 8. oktobra

A. austrijska pap. renta	for. 83.00	do for. 84.—
Ugareka	» 04.05	» 04.20
Žeta u zlatu 1/2	» 105.20	» 105.35
Dionio u nar. banko	» 575.—	» 579
» kredit-banka	» 278.—	» 277.—
Talijanska renta	» 99.1/2	» 99.1/2
London 10 ltrah	» 125.1/2	» 125.1/2
» Berlinah	» 9.95	» 9.90
Napoleoni	» 5.80	» 5.90
O. kr. cokini	» 61.60	» 61.75
Državna marko	» 49.75	» 49.—
Žeta francoske	» 49.00	» 49.01

Oglas. Na »Dolavskoj školi« u Kastvu, na kojoj se sada otvara i drugi tečaj upisiva se od 10.—14. ovoga meseca a podučavanje započinje 15. t. mj.

Primaju se mladići, koji su navršili dobriim uspjehom pučku školu. Ravnateljstvo: dolavške škole. U Kastvu dne 1. oktobra 1886. Eugen Palese. Inženir.

Pohvalna i proporcuna od zdravnikov:
Hraniya mka za djecu
Ivana Gritscher
Isdelovana pod nadzorom jednoga zdravnika

Ta popolni izdalek je znatveno enak pravej umetnoj brani za dojne otroke; ni prevad slacka ni radi tega zelo okusna, prav izvratno se ponija kot nudomestilo v pomanjkanju materinega mleka za oddejeno otroke in porodnice. Izvratna kot ledjo v klorozu, v slabosti rail starosti kakor tudi za holshojnje v preib, ki potrebujejo lelike in tešne hrane. O dohroti tega vanege ledja govoro mnogo zdravniške sradodžbe in potrdila zdravilnih ustanov. —52—1
Cena jedne štutice 38 kr.
Glavni zaloga za Kranjsko in Primorsko pri lok. G. Pincoli »pri Angelju« v Ljubljani. — Zaloga v Trstu pri lekarju G. B. Parahoroli, via Corso, lok. Guljeppe pl. Leitenburg, Piazza S. Giovanni itd.

Najnovije iznašćie.
Novokumiljeni impregnirani napromočilvi
Konjski gunjevi
Ovi konjski gunjevi impregnirani su posebnim, o. kr. austro-ugarskim povlaštikom odlikovanim prepartom a usluž togi duvni protu svakoj vlagi.
Ovi gunjevi potukulni su od poznatih strukovnjakah i kao osobito praktični, dugovječni i napromočilvi pronađjeni a k tomu imade taj posebno privilegirani prepart i to avojstvo, da gunjevom svo »uništjuđi molji ništa neškodno.
Ovih gunjevah na rasnobilnim prugami vrlo dobri i vunaš, 100 Cm. duguški i 130 Cm. široki, stoj komad for. 2.20
Impregnirani, napromočilvi, žutobijasti gunjevi sa kođije sa šest raznih prugah, vrlo dobri, 105 Cm. duguški, 130 Cm. široki for. 3.—
Obični konjski gunjevi sjedobij i bojadjanimi prugami, 100 Cm. duguški, 130 Cm. široki for. 1.70
Gunjevi za kođije, 100 Cm. duguški i 165 Cm. široki, komad for. 2.80
Narudho obavljaju se uz gotov novac ili poizvedem a upravljanu su na
Waarenhaus
„Zur Monarchie“
Wien, III., Hiltner Strasse Nr. 9

ŽELOĐČNE BOLEZNI
Jo mođuje **BAZO** in **POSEMA** ozdraviti
po
JERUZALEMSKEM BALZAMU
odini in nedođuglivi želođčni pljad.
Da li človek izvoli pravi lek proti želođčnim boleznim, pađ ni tako lahko, posebno žandubec, in v trgovini prodajajo vsakevrstne otaku lake.
Vedini raznih kapijlic, izločkov itd., katera so obilnatu kraker pravi želođčni prepotajo, niso nič drugoga, nego škodljiva zmes.
Edini **Jeruzalemski balzama** si je zagotovil velud svoje pripristo sestave, odlično oživljajoča in želođčne žive hitro kropalno mođi pravico prednesti nad vamai dosadaj v tej stroki poznanimi zdravilmi, kar dokazuje tudi osi vsakim človeku vedu prešaraju po njemu. Ta balzama budat na dejajođih snovih kineško robarbano, katera koronika je poznana zaradi njene upodnega upliva na prebavljenje ni žiljanje, je znamenljivo sredstvo proti tožavam v želođcu odvisnim od slaboga prebavljanja; zato pa ga val strokovnjaki in zvedonci pripisajođje proti nejođčnoski, zabranju, smrdljivoj sapl, gnuju, riganju, bacanju, proti hemoroidnalnom trpljenju, stitenci in vsaki bolozni v žroveju.
Staklenica z navodom vred stano 30 novcev. —48—
GLAVNO SKLADIŠĆE U LEKARNI
G. B. PONTONI
v GORICI.
Skladišća v Trstu v lekarni **Martov Raccasini**, na Raku v lekarni sli **Rodonoro G. Omelner**, v Korminu v lekarni **A. Franzoni**, v Tomianu v lekarni **E. Palisca**.

